

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală Dej“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare Miercurea“, „Cassa de păstrare Seliște“, „Chiorana“, „Cordiana“, „Corvinezana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia Cokalm“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișorul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Lucașferul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selșgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vițădeasa“, „Zărândeana“, „Zldgeana“, „Agricola“,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĚDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 2 Decembrie 1906.

Nr. 48.

Ideea unei statistice românești.

În numărul trecut al „Revistei Economice“ unul dintre sprijinatorii ei, reflectând la ideile dezvoltate de noi în articoliile noastre relativ la „Chestiunea economică română“ se ocupă cu chestiunea unei statistice românești, arătându-i necețitatea și importanța pentru acțiunile sistematice și raționale ce ar fi să se poarte în scopul emancipării social-economice a poporului nostru. Folosim acest prilej pentru a ne expune și noi părerea noastră cu privire la această chestiune importantă, care nu ne-a scăpat nicicând din vedere, dar pe care — de nu reveniau reflexiile prietinelui nostru — intenționăm a o tracta numai mai târziu și anume în legătură cu proprietatea de pământ și munca agricolă a țărânilor noastre.

De necețitatea și importanța unei statistice speciale pentru relațiile noastre românești nici nu mai vorbim deoarece e de prisos. Factorii noștri competenți au apărut și recunoscut de mult această necețitate. Secțiunile Asociațiunii, special cea economică au și elaborat un chestionar amănunțit pentru datele de tot felul ce ne-ar fi de lipsă, chestionar, care, dacă nu ne înșelăm, a și fost adresat organelor noastre de activitate publică fără însă să se fi putut ajunge la rezultate cu cari să se poată începe lucrările statistice române. Și nu e exclusă posibilitatea, că se vor mai lucra chestionare, se vor mai face încercări — mai cu seamă că însăș adunarea generală a Asociațiunii dela Brașov a cerut aceasta — dar cine știe dacă cu mai mult succes ca până acum.

Recunoaștem că intenția de a face ceva și bunăvoința nu ne-au lipsit. Aceste însă nu sunt suficiente pentru realizarea ideii unei statistice române. Statistica în ziua de azi

a ajuns a fi o știință exactă, care nu mai poate fi tratată prin diletantism, iar tehnica ei, partea practică și aplicativă, înțelegem modul de adunare al datelor, combinarea și întocmirea lor nu mai poate fi suplinită — fără cunoștințe temeinice de specialitate — nici chiar prin bunăvoința și devotamentul cel mai înalt. Fără oameni pricepuți în teoria și tehnica statistice, lucrările noastre — oricât am voi și oricât ne-am strădui — vor merge greu și încet, iar rezultatele ce le vom obține și folosul ce-l vom putea avea dela astfel de lucruri nu va fi niciodată corespunzător. Vom pierde forță și energie multă pentru niște lucrări poate chiar incomplete și pentru niște rezultate mici și neînsemnate.

Astăzi dintre cei cari avem gândul unei bune și folositoare statistice, ori dintre cei ce am conlucrat — în felul de până acum — la realizarea ideii, puțini, sau poate că chiar nici unul, nu va fi având cunoștințele teoretice și practice de lipsă pentruca să se poată apuca de lucru cu încrederea și priceperea oamenilor siguri de scopul ce vor să-l ajungă. Așa fiind noi credem, că cel dintâiu pas al nostru în realizarea ideii unei statistice române va fi să ne căutăm oameni pricepuți, specialiști, ori întrucât nu i-am avea să ne îngrijim a-i forma. Iar dacă și până atunci necețitățile noastre ar reclama începerea lucrărilor înainte de a ne apuca de ele să cerem avizul unui om de specialitate și cu experiență în astfel de afaceri. Căci un om cu pricepere, cunoscând întocmirea vieții noastre publice, a Românilor din această țară, cunoscând mijloacele de cari dispunem, desigur că ne va indica căi cu mult mai practice, mai expeditivă întru ajungerea scopului decât cele urmate de noi până acum. Poate că nu va fi de lipsă să adunăm noi direct toate datele. Poate că vom putea

luă de bază pe cele ale oficiilor regnicolare, pe cari să le trimitem numai spre întregire și controlare. Toate aceste ni-le-ar putea spune mai bine un om anume pregătit și cu experiențe în această materie.

Condusă de astfel de vederi, redacția „Revistei Economice“ s'a și adresat unui bărbat specialist în ale statisticii, un bărbat care s'a distins deja pe acest teren, cerându-i opiniunea în această importantă chestiune. Căci noi, spunem fără încunjur, sperăm mult că se va putea realiza ideea reuniunii băncilor, care să aibă putința a întocmi cu timpul chiar și un modest birou permanent de statistică. În vederea realizării acestei nădejdi a noastre, credem că inviațiunile ce le vom primi în chestiunea statisticii române, ne vor lumina în multe privințe. (=)

Chouri la „Chestiunea economică română“.

V.

Cele scrise până acum la chestiunea economică română ne prezintă o sumă de probleme, care de care mai arzătoare pentru asigurarea emancipării și organizării noastre economice.

Se impune acum întrebarea că dintre toate mijloacele ce se imbie, care ar fi pentru viața practică cel mai potrivit pentru cât mai grabnică și mai bună rezolvare a problemelor ce ne preocupă.

Neamuri, ce s'au dezvoltat economiceste rând cu rând, în conglăuire cu cerințele de pe vremuri în privința asta nu ne pot da pilde potrivite să le urmărim noi acum dela început.

Nouă ni-se impune să folosim cel mult rezultatele ajunse de alte neamuri și prinzându-le și aplicându-le după ale noastre trebuințe, să ne folosim de ele, în greaua noastră muncă.

Sărăcia și ignoranța noastră în ale economiei, nu ne sfătuie să indemnăm în lupta economică indivizii singuratici, cu puterile de muncă și de capital — răslete. Căci în vârtejul luptei grele, credem că prea multe forțe singuraticice s'ar perde fără vreun rezultat real. De aceia părerea noastră este și a fost emanciparea și organizarea noastră economică singur numai prin acordarea unei mai mare importanță chestiunii *cooperativelor*, o mai putem ajunge cu bine și pe deplin. Cooperativele, întovărășirea de muncă și de capital, s'au dovedit ca arme puternice chiar și la acele neamuri, care de altfel în întregimea lor erau factori puternici ori chiar decizivi în viața economică mondială.

Puterea cooperativelor o cunoaștem cu toții dacă nu prin altceva, prin chiar băncile noastre, care azi sunt mândria și cea mai mare forță economică a noastră.

Dacă cooperativele alcătuite în primul rând special numai pentru afaceri financiare au dat și dau rezultate atât de frumoase — credem că avem în ele un indemn foarte serios ca și celelalte părți din care se alcătuiește chestiunea economică română să le rezolvim de preferință tot prin cooperative.

Că încercările făcute până acum cu cooperativele și în afară de terenul strict financiar (consumu-

riile) nu au succes, de sigur că vina nu o vom găsi în instituția ca atare, fără în felul cum aceste cooperative s'au înființat. Căci la cooperativele, ce nu sunt strict financiare mai pe sus de toate trebuie să se înceapă dela mic la mare și nicidecât nu invers, cum au fost încercările prime. Începând de jos, dela sate, cu micul vom crește pe neștiute oameni îndemânatici, oameni ce vor ști să lucre și în mare cu vremea și astfel ne vom putea crea puterile speciale a căror lipsă azi atât de mult o aducem ca motiv de nelucrare.

Pentru acest mijloc de a ne crește puteri destoinice, ne dă pildă clasică însoțirea centrală de conzum „Hangya“ din Budapesta care a crescut vreo 3—400 de conducători din simpli țărani dela sate,

Negreșit, că dela început vom simți lipsa de bărbați cu pregătiri și cunoștințe mai alese, care vor fi chemați să organizeze și să conducă atât acțiunea cooperativelor cât și a întregii chestiuni economice române. Ca să avem astfel de bărbați ni-se pare un lucru cu mult mai ușor, decum s'ar vede la întâia vedere.

Ca să nu amintim altă cale relevăm faptul că doar s'ar găsi la fundațiunea Gozdsu ori la Asociațiune ori la organizația băncilor noastre mijloacele materiale suficiente cu care să susținem vreme de câțiva ani câteva rânduri de chemați, care să fie ajutamați să studieze și să-și culeagă cunoștințe din domeniul economiei în general și din acela al cooperativelor în special fie aici în țară, fie în străinătate.

Reîntorși aceștia și așezați la muncă potrivit în scurt timp ar deveni apostolii chemați ai dezvoltării, emancipării și organizării noastre economice.

Cu pesimism, cu căutarea de forme și cu discuții teoretice puțin putem merge înspre deslegarea chestiunii economice.

Alătura cu instrucția prin școale, prin biblioteci, prin prelegeri, anchete și congrese economice — cooperativele ne imbie calea muncii practice și imediate. Când vom avea satele noastre inzestrate cu cooperative de producțiune, consumațiune, valorizare și financiarizare — fie ele alcătuiti direct de ale băncilor noastre, fie fondări independente deocamdată — vom avea temelia cea mai sigură și mai puternică pentru progresul nostru economic și prin el a întregii noastre vieți de neam, ce vrea să trăiască mai cu îndestulare.

* * *

Din exemplul altora.

S'a accentuat în repetite rânduri, că dacă vom serioș sanarea neajunsurilor și defectelor organizațiunii noastre economice-financiare, va trebui să căutăm căi și mijloace pentru ridicarea nivelului moral și intelectual al personalului încredințat cu lucrările și conducerea institutelor noastre economice și financiare. Ba chiar un punct de căpetenie al acestei reviste este: „chestiunea calificării funcționarilor nostri și a asigurării viitorului lor“. Suntem deci în perfect acord cu tendințele revistei noastre urmărind modalitățile prin cari se cultivă și se organizează funcționarii altor neamuri. Numai prin înregistrarea obiectivă a manifestărilor principale de acest gen ne va fi posibil să studiem momentele pregnante și să alegem sau să adaptăm pentru relațiile noastre mijloacele cele mai potrivite.*)

* * *

*) Comp. „Rev. Econ.“ Nr. 43 c.

De astădată vom înregistra mișcarea de organizare a funcționarilor de bancă de dincolo de Dunăre.

Pe la sfârșitul lui Septembrie crt. Josif Dénes, primcontabilul băncii din Csurgó și Emil Kotzian, primcontabilul dela „Somogy megyei takarékpénztár“ au distribuit următorul apel convocând o conferință de constituire pe 21 Octombrie c.:

„Oricine urmărește cu atenție publicațiile de concurs sau cunoaște starea funcționarilor de bancă din provincie, se poate convinge cât de frecvente sunt posturile de primcontabil, retribuite cu 1200—1600 coroane. Dar nici retribuțiunea mai mare decât aceasta, nu corespunde muncii, ce indeplinește funcționarii calificați. În cele mai multe cazuri nu e vorbă de penzie, de poziție de drept organizată, de definitivare, pe care funcționarul să-și poată întemeia viitorul. Am auzit nu odată, din partea băncilor din capitală, diferite observări cu privire la administrația băncilor din provincie. Dar venitu-i-a cuiva în minte să se informeze despre poziția și calificația funcționarilor dela institutele financiare din provincie? Sau să servească cu îndrumări direcției vreunui institut din urmă? Băncile din capitală an de an cer conspecte despre starea, direcția, comitetul de supraveghere a institutelor, cu cari stau în afaceri și conzideră de punct mai cardinal să știe că, bunăoară, din ce conzistă rezerva de efecte a institutului decât să știe că are institutul vreun funcționar specializat, poartă-se grije despre asigurarea existenței lui? Pare-că nu funcționarii ar lucra la întărirea institutului și nu cinstea lor ar fi garanția cea mai temeinică pentru încrederea în institut!

„Dar nu numai băncile din capitală, ci nici reuniunile nu se sinchisesc de starea noastră. Avem în Pesta două reuniuni. În firma fiecăreia stă scris cu vântul: „regnicolar“, dar abia am făcut câte ceva pentru îmbrățișarea chestiilor noastre din „provincie“. Măcar avem și noi unele interese speciale. Astfel ar fi: regularea poziției de drept, chestia penziunilor, ajutoarea în cazuri de boală, calificația, exoperarea de posturi, organizare pentru ameliorarea stărei noastre materiale, informarea societății că administrația de averi se poate încredința numai persoanelor cinstite, bine dotate, indestulite și calificate.

„Iată tot atâtea întrebări, pentru a căror realizare trebuie să luptăm. Ceeace nu putem cu forțe risipite, vom putea cu forțe unite.

„Să formăm deci uniune, care să nu încasseze numai taxele de membri, ci să și lucreze pentru noi și cu noi!“

Prin acest apel s'a pus la cale o conferință de constituire, ce s'a și ținut la 21 Octombrie c. în sala festivă a primăriei din Kaposvár.

Au fost reprezentate peste o sută de bănci. Altele au aderat pe cale epistolară.

De față au fost și Krocák Károly, directorul „Băncii centrale de credit a institutelor financiare ungare“; Alfred Kormos, redactorul revistei „Magyar Pénzügy“; apoi Cséri Sándor și Hantos Elemér.

Prezident fu aclamat Dr. Csorba Ede, directorul dela „Somogy megyei takarékpénztár“.

Discuțiile au fost ținute la nivelul cerut.

Prezidentul deschide ședința în aplauzele celor prezenți, accentuând că nu vede nici o incompatibilitate dacă dansul, ca director de bancă, conduce adunarea de constituire a unei tovărășii, ce țintește la promovarea intereselor funcționarilor.

Dénes József, în calitate de referent, dă deslușire cu privire la mișcarea și scopul societății.

Kormos Alfred schițează raportul dintre bănci și

funcționari, constatând că mișcarea aceasta nu e o luptă pentru simbrie, ci o organizare, ce țintește la interese comune mai mari, încât mai întâi unele bănci iar mai târziu totalitatea băncilor vor părtini acțiunea.

După mai multe vorbiri s'a procedat la desbateră pe paragrafi a statutelor și la alegerea biroului, anunțându-se că prima adunare generală se va ține în Kaposvár.

*

Deviza timpurilor noastre e asocierea. Șirele de mai sus ar putea atrage și atenția noastră. Poate n'ar fi superfluu să ne concentrăm pentru a ne promovă calificația, pentru a ne amelioră relațiile de drept, relațiile de existență și viitor.

Unde-i unul, nu-i putere.

(—)

Însemnătatea liniei maritime române Constanța—Alexandria.

Cum se știe prin inaugurarea vaporului „Împăratul Traian“ România a făcut un nou pas înainte pentru legătura directă a Occidentului cu Orientul extrem. Cât de mare valoare are noua legătură cu celelalte continente pentru Europa se invederează și prin faptul că poșta engleză menită pentru Indiile engleze trece acum prin România și încurând are să urmeze și poșta Germaniei cu destinație pentru Africa. Interesant este cum un sas ardelean — dl Emil Mangesius, — care trăiește în România, arătând mult interes și pricepere pentru progresele României în această direcție, se pronunță într'un prim articol din „Sieb. Deutsches Tageblatt“ din Sibiiu asupra importanței, ce noua linie maritimă poate să o aibă și pentru Monarhia noastră. Dăm aci ceva din prognosticul favorabil ce-l face autorul aceluia articol noii căi de comunicație.

„Cercurile datătoare de măsură din România sunt în clar cu aceea, că rezultatele economice ce le va avea noua linie nu se pot obține de azi pe mâne. Deși ea constituie aci cea mai repede și cea mai ieftină cale de comunicație momentan nu să poate aștepta alt efect practic, decât o vie circulație de pasageri. Din aceasta se vor naște legături de cunoștințe reciproce, un schimb viu de idei ca pe urmă să se poată desvoltă și un schimb de mărfuri. Vapoarele serviciului marinei române, cari mijlocesc și transportul de mărfuri, ating Constantinopolul, Smyrna și Alexandria. Este numai chestie de timp scurt, ca circulația să se extindă până la Port-Said, și dacă se va fi pus capăt conflictului greco-român, să fie luat în combinație și Portul Pireului.

Desvoltarea liniei Constanța—Alexandria este de însemnat interes nu numai pentru România ci și pentru Bănăt, Bucovina, Galiția și Transilvania. Toate țările acestea până acum s'au putut afirmă greu de tot în concurența comercială și industrială transmaritimă din cauza nefavorabilei lor poziții geografice. Prin urmare prin noua cale de comunicație și în direcția aceasta se oferă cel puțin posibilitatea de a ajunge pe o cale scurtă, regulată și ieftină la teritorii de debușeu pentru mărfuri, cari mai nainte se puteau ajunge numai cu încunjur, cu multă pierdere de timp și cu spese foarte mari. Este dar cel puțin un câștig al Monarhiei austro-ungare față de țările străine producătoare, cari până aci erau singure în poziție mai favorabilă geografică. Asupra posibilității date pentru un export la Constan-

tinopol, Smyrna și Egipt nu mai poate fi indoială pentru orice produse de meserie sau industriale dela noi.

Dar nu mai puțină importanță are linia maritimă și pentru *importul* din Egipt și din Orient. Este dată ocazia ca să se poată procura *direct* produsele solului oriental pe calea cea mai scurtă și cu ieftinire considerabilă a speșelor de transport. Nu numai fructe sudice, orez, oleiuri, drogherii, dar mai ales bumbacul, pentru care Egiptul constituie un teren vast de producție, cu mijlocirea noii căi de transport toți acești articoli se pot importa direct și mult mai ieftin.

În România se muncește impulsiv și acolo un lucru început nu se lasă pe jumătate făcut și deci se poate aștepta ca în cel mai apropiat timp să se elaboreze *tarife de transit* în scopul sprijinirii mai eficace a schimbului reciproc de mărfuri. Nu peste mult se va face posibilă *expediarea de mărfuri cu fraht direct și cu prețuri reduse* nu numai dela stațiile căilor ferate române ci și dela gările principale ale țărilor învecinate cu Regatul român la Constantinopol, Smyrna și Alexandria sau poate chiar până la Cairo încolo și înapoi. Avantagiul unui fraht direct este de importanță netăgăduită pentru exportor, deoarece în astfel de condiții comerciantul sau industriașul poate calcula cu spese cunoscute, cari nu sunt expuse la fluctuare.

Cu toate acestea lupta pentru acapararea unui nou teritor de debușeu nu este ușoară, dar nici imposibilă, se cere numai o studiere prealabilă serioasă a tuturor circumstanțelor. La tot cazul este conștient că cercetă mai înainte locul, cu care se caută legături de afaceri. Din intuiție proprie numai se poate face o judecată corectă asupra fabricatelor, cari se importă acolo din toată lumea și asupra calităților lor diferite. Trebuie cercetate cu siguranță condițiile în cari se mișcă prețurile, să se sondeze gustul consumenților; trebuiesc luate informații la fața locului asupra diferințelor de credit și de solvențe și nu în ultima linie asupra stărilor de drept și a iudicaturei. Dar și în această direcție din partea României se va face totul, ca să se acoarde vizitatorilor orice ușurare posibilă. Prețurile pe sama pasajerilor vor fi considerabil reduse din caz în caz pentru corporațiuni și societăți cari prin intuiție proprie doresc să cunoască la fața locului toate împrejurările de însemnătate pentru un eventual export sau import de mărfuri pe noua linie transmaritimă. Astfel oricărei inițiative calea este deschisă.*) #

Anuarul Băncilor Populare din România pe anul 1905.

(Urmare).

Dealtminteri folosul sistemului acesta al băncilor puternice operând într'un număr mai mare de comune nu stă numai în faptul că banca poate astfel să satisfacă nevoile de credit ale comunei și să fie condusă de un personal inzestrat cu competența necesară. Acest sistem mai prezintă și alte foloase, mai rezoalvă și alte greutăți de care se izbese azi în mersul lor băncile populare. Se știe că una din condițiile esențiale pentru o bancă să corespundă într'adevăr chemării ei, este ca acea bancă să funcționeze în permanență. Pentru aceasta ea trebuie să aibă un personal propriu și pentru a putea avea un personal care să fie neconștient la dispoziția depunătorilor și a im-

prumutătorilor, un personal care să urmărească încasarea cotizațiunilor și plata regulată a împrumuturilor, trebuie să se remunereze acest personal. Ori, băncile populare cari au câteva sute de lei capital, sau chiar câteva mii de lei, nu o pot face sau dacă o fac salariile personalului devin imediat o sarcină disproporționată cu mijloacele băncii și o pagubă pentru membrii ei. Pentru a putea plăti un personal propriu, trebuie deci neapărat ca banca să fie o bancă puternică.

Dar afară de aceasta azi băncile populare în marea majoritate sunt conduse absolut gratuit de învățători și preoți. Desinteresarea lor e demnă de laudă și de recunoștința noastră. Dacă această desinteresare li-s'a putut cere la început când mișcarea eră începătoare, nu e drept să li-se ceară și astăzi când băncile s'au întărit. Preoții și mai ales învățătorii au destule sarcini și li-s'au dat destule lucrări suplimentare pentru ca atunci când li-se cere o muncă încordată și grea să li-se deie și răsplata cuvenită. A voi să întemeiezi întreaga mișcare numai pe abnegațiunea și desinteresarea lor, este a o pune pe o temelie ilusorie și șubredă. Bine înțeles că din faptul că munca conducătorilor trebuie răsplătită, nu trebuie să se deducă nici că conducătorii trebuie să-și incuviințeze salarii disproporționate cu mijloacele băncii, nici că ei trebuie să se transforme în niște biurocrați cari muncesc la băncile populare pentru salariu fără a se mai gândi la idealul economic și național ce se urmărește prin aceste așezăminte. Băncile populare nu pot ridica țăranimea română din starea îngrijitoare în care se află decât dacă ele vor fi conduse de oameni ce nu vor lăsa să se stingă niciodată în sufletele lor iubirea de neam și dorința de progres din care aceste instituțiuni au isvorit. Să le administreze cu spiritul îngust și searbăd al omului care vânează câștigul material, și pune binele lui mai presus de binele obștesc este a le osândi dinainte la o peire sigură.

În fine băncile puternice mai pot realiza și alte foloase însemnate. Ele pot să puie temelia multor îmbunătățiri de ordin economic și cultural. Să creieze biblioteci, ateneuri rurale și să deie astfel populațiunii sătești pe lângă mijloacele de îmbunătățire a stărei ei materiale și lumina, fără de care nu poate să fie nici progres nici adevărata propășire. Pe lângă aceasta ele pot să îndeplinească o înaltă menire națională pe care băncile mici cu toată bunăvoința lor nu o pot îndeplini. Se știe că astăzi o treime din budgetul Statului servește a plăti anuitățile datoriei publice; cu alte cuvinte o treime din munca națională, ce sub formă de impozite se cuvine Statului, nu rămâne în țară și trece granița pentru a folosi străinătăței. E aci o sarcină grea care atâta timp cât va exista va împedeca România să fie independentă din punctul de vedere economic. Pentru a reduce măcar parte din datoria noastră publică în țară, pentru a face ca măcar în parte acea treime din budgetul nostru să folosească țării în loc să umple pungile bancherilor străini, ar trebui să putem plasa în efecte publice fondurile de rezervă ale băncilor populare. Pentru ca fondurile de rezervă să fie destul de însemnate spre a fi plasate în efecte de Stat trebuie ca capitalul lor să fie un capital mai însemnat, nu câteva sute de lei numai.

Dar chiar dacă aceste idealuri se vor îndeplini și băncile vor satisfacă toate cerințele economice ale populațiunii noastre rurale, ele vor trebui totuș să se ferească de un mare rău care dacă pătrunde în tranșele le va distruge mai repede și decât loviturile interesate ale cămătarilor și decât neștiința conducătorilor sau neîncrederea membrilor. Acest rău e poli-

*) Autorul acestui articol — dl Emil Mangesius — este gata a da informații gratuite în această privință. El locuiește în București, strada Smârdan nr. 6.

tica. Intr'o țară în care politica este mai ales o chestie de persoane, și într'un mediu în care politica nu poate să fie decât o chestie de persoane, politica nu poate decât să arunce sămânța discordiei printre puținele elemente ce pot conduce o bancă populară. Și odată ce discordia a pătruns printre conducătorii unei bănci, Banca este perdută pentru totdeauna. Cassa centrală a spus-o în nenumărate rânduri și experiența ei de trei ani și jumătate încoace o confirmă mereu că ea se teme mai mult de neînțelegerile și de intrigile din sinul băncilor decât de necinstea conducătorilor ei. Fiindcă improtriva necinstei ea are o armă, poate întotdeauna prin serviciul ei de control prinde și dă în judecată pe cei necinstiți, pe când împotriva discordiei ea este desarmată. Ea nu poate decât să încerce împăcări, pe care răutatea și interesele meschine le transformă curând în conflicte și mai acute încă.

Dar afară de aceasta politica dacă se introduce în bancă nu poate să nu se manifesteze sub forma favorizării partizanilor și persecutării adversarilor. Ori, nimic nu e mai periculos pentru o bancă decât faptul ca în loc ca solvabilitatea unui debitor să fie judecată după averea sau puterea lui de muncă, ea să fie judecată după simpatiile și interesele personale ale unora sau ale altora. Știm că în România în care patimile politice sunt atât de vii, politica este mai greu de înlăturat decât în alte țări, totuș trebuie să repetăm și aci, pentruca să se știe și să nu se uite, că băncile populare trebuiesc puse în afară de luptele politice și privite ca niște instituțiuni economice cari sunt ale națiunii întregi fără deosebire de partid.

(Va urma).

Învățământul agricol în România.

Învățământul agricol în principatele române a fost multă vreme sau cu totul lăsat la o parte sau anexat pe lângă alte școli de diferite grade.

Cea dintâi școală specială de agricultură a fost întemeiată în Principatul Țării Românești în anul 1852 la Pantelimon lângă București.

După Unirea principatelor s'a dat atențiune mai mare învățământului agricol, introducându-se cursuri de acest fel în seminarii și în școlile normale de învățători. Școli speciale nu s'au creat nici acum, atât numai că s'a reorganizat institutul dela Pantelimon în 1863, iar direcțiunea s'a încredințat dlui P. S. Aurelian.

Conform dispozițiunilor art. 207 din legea instrucției din 1864, se întințează, după trei ani dela promulgarea acestei legi, două școli practice sau ferme: una la Galata lângă Iași și alta la Balta-Verde lângă Craiova. Acestea s'au deschis în niște vechi clădiri mănăstirești la 1 Septembrie 1867. Ele au avut însă o viață foarte scurtă.

Pentru primadată s'a făcut în 1863 o lege specială a învățământului agricol. Ea prevede școli practice, școli regionale, o școală superioară de agricultură și o școală superioară de silvicultură.

Prima școală practică s'a înființat la schitul Strihareț în județul Olt, aproape de Slatina. Acesteia s'a dat ca pământ de cultură o moșie de 150 hectare, iar ca local de școală s'au întrebuințat chiliile mănăstirești.

A doua școală a luat ființă în 1885 pe moșia Păncești-Dragomirești din Roman; iar în 1889, s'a deschis a treia școală la Armășești în județul Ialomița.

Aceste școli au funcționat câțeva vreme fără

programe statornice și fără instalații indestulitoare; o îmbunătățire însemnată s'a făcut în 1891, când s'au cheltuit peste 900,000 lei pentru școlile acestea.

O nouă reorganizare a învățământului agricol s'a făcut prin legea dela 7 Aprilie 1893; s'a redus programul școalelor practice de agricultură, învățământul silviculturii s'a separat și i-s'a destinat o școală specială (la Brănești) iar pentru instrucția practică mai ales a absolvenților școalei centrale s'a înființat două ferme model (la Laza, Vaslui și la Studina, Romanți).

Cu această organizație, învățământul agricol a funcționat până în 1899. La această dată, în vederea unei mai largi organizări ce urmă a se da învățământului agricol chiar în școlile sătești, toate școlile de agricultură au fost trecute la Ministerul Instrucțiunii publice.

Legea din 1899 a rămas neaplicată și s'a pus din nou în vigoare în 1901.

După legea din 1901, învățământul agricol are două categorii de școli: elementare și inferioare.

Școlile elementare au curs de doi ani. Cursurile sunt în cea mai mare parte practice și se referă la lucrările executate de elevi pe moșia școalei.

Paralel cu acestea, s'au înființat școli de gospodărie rurală pentru fete: una la Borcea în Tecuci și alta la Budișteni în Muncel.

Școalele inferioare reprezintă un grad mai ridicat. Ele au cursuri de trei ani.

De unde mai înainte elevii școalelor practice de agricultură se întrețineau cu totul de stat, acum ei sunt în sarcina părinților; însă statul a renunțat la venitul ce-l produce pământul școalei și a lăsat ca din el să se formeze un fond de rezervă a școalei și restul să se împartă între măiestri și între elevi.

Astăzi, afară de școala centrală de agricultură dela Herăstrău (București) și de cea de silvicultură (Brănești) mai sunt:

5 școli inferioare de agricultură: Strihareț (Olt), Roman, Armășești (Ialomița), Nucet (Dâmbovița), Râmnicul-Sărat.

1 școală inferioară de agricultură și comerț: Alexandria (Teleorman).

1 școală elementară de viticultură și dogărie: Odobesti (Putna).

7 școli elementare: Braniștea (Covurlui), Belcești (Iași), Lehtiu (Ialomița), Strehaiia (Mehedinți), Poiana (Dolj), Sopot (Dolj), Drăghiceni (Romanți).

De notat este că pentru unele din ele proprietarii au dat ori terenuri, ori clădiri, ori au făcut alte înlesniri pentru instalarea lor.

Mai există și școli de agricultură întreținute de unele societăți particulare, precum cea dela Drăgășani.

„Albina“.

Nobilitarea cerealelor.

Din bătrâni a rămas sfatul economic, că pentru sămănat să se adune grăunțele cari se scutură cu ocaziunea căratului grânelor, ca fiind mai mari, mai coapte și mai sănătoase. În unele economii de model s'a și făcut probă, alegându-se cu ciururi anume construite grăunțele cele mai mari din grâul imblătit pentru a fi sămănate. Recolta ce a rezultat din acest fel de sămăntă aleasă, de fapt a fost mai frumoasă decât cea obicinuită, grăunțele erau mai deopotrivă de mari, deci erau mai grele și mai de preț, dând mai multă făină.

În timpul mai nou s'au făcut cercetări și descoperiri interesante cu privire la nobilitarea cerealelor.

Aceste cercetări le-a făcut Hjalmar Nilsson în Svalöf (în prov. svedeză Schonen, în fața cu Copenhaga) timp de vreo 15 ani. Nilsson a introdus în Suedia număratoase rase nouă de cereale, cari scot din uz pe cele vechi. Speciile nouă se potrivesc mai bine cu solul și clima țării, fiind produse dela început între împrejurările climaterice ale acelei țări nordice.

Nilsson a observat, că anumite soiuri de cereale au cu mult mai număratoase subspecii, decum se credeă mai înainte, și că acele subspecii se deosebesc între ele chiar și în privința botanică, nu numai cu privire la prețioasele lor însușiri practice. De aceea el și-a dat silința să separeze diferitele subspecii și să aleagă și cultive dintre ele rase absolut curate.

Alegerea grăunțelor celor mai mari încă nu dă rassă curată, ci din contră un mare amestec de subspecii foarte înrudite, ceea ce se observă când holda e în spic: paiele, spicele se deosebesc cu privire la formă, mărime, coacere, ș. a. În Svalöf însă nicicând nu se seamănă pe acelaș loc decât semințe de aceeaș rassă, alese și sortate cu cea mai mare îngrijire. Nilsson a observat și studiat diferitele subspecii ani dearândul, a purtat protocoale despre ele, a compărat, analizat ș. a. m. și așa a ajuns la rezultatul alegerii minuțioase a rasselor. Acest principiu e chemat a produce revoluție pe terenul agriculturii.

La alegerea plantelor „de prăsilă” — ca să le zicem așa — Nilsson ia în conziderare până și cele mai mici și, la aparență, neînsemnate momente, pe cari până aci nimeni nu le luă în seamă. Astfel el examinează ramificarea și forma paiului și a spicului, poziția florilor, timpul înfloririi, mărimea grăunțelor timpul coacerii, vârtoșia grăunțelor, tăria paiului, puterea de rezistență contra ruginei și altor boale, ș. a. El are în ajutorul său o mulțime de specialiști învățați, cari au perfecționat metoda de observare și și-au construit aparate speciale pentru ușurarea cercetărilor. Așa spre pildă ei au aparate pentru constatarea conținutului de făină a grăunțelor, pentru sortarea grăunțelor din spic după clase pentru a elimina pe cele slabe ș. a. m.

Asupra rezultatelor ajunse cu cultivarea în mic și în mare a câtorva mii de plante s'a purtat și se poartă protocol exact, care conține toate observațiile făcute la respectiva plantă de când s'a sămănat și până i-s'au sortat grăunțele produse. În acest scop s'au ridicat mai multe clădiri, cari cuprind protocoalele, registrele, colecțiile, fotografiile etc.

Prin cultivarea de rase curate s'au produs semințe, cari incolțesc, cresc și se coc în acelaș timp, ceea ce din punct de vedere practic e de enormă însemnătate. Semințele, respective grăunțele produse astel sunt toate mai mari ca cele obicinuite, conțin mai multă făină, incolțesc mai repede, prin ce planta devine mai rezistentă față de paraziți.

Experiența arată anume, că larvele unor musculițe negre se vără în frageda plantă ce a incolțit din semințe, găurindu-o și astfel nimicind holde întregi de sămănatură. Aceste larve atacă de regulă plantele incolțite din semințele slabe și mărunte, cari incolțesc și se desvoaltă încet; pe când plantele răsărite din grăunțele mari sunt mai puternice, cresc repede și trec curând peste timpul primejdiei, întrecând oarecum cu creșterea pe parazițele periculoase, cari apoi nu mai au putere a le găuri.

Astfel a succes lui Nilsson să producă rezultate surprinzătoare prin cultivarea de rase curate. Cercetările lui sunt de cel mai mare folos pentru agricultură, dând acesteia o îndreptare nouă spre perfecțio-

narea producției de cereale, dar și pentru știință, pe care a îmbogățit-o prin observațiile sale.

Se înțelege, că astfel de experimente și studii, cum a făcut Nilsson în Svalöf pe moșia reuniunii agricole svedeze, la noi nu poate face oricine. Reuniunile noastre agricole însă ar putea trimite un specialist la Svalöf să facă studii și praxă, iar cutare proprietar mare, cu durere pentru neamul său agricol, ar putea da ocaziune specialistului reîntors să facă experimente de nobilitarea cerealelor pe un colț al moșiei sale, și să producă semințe de rase nobilitate de cereale, potrivite climatei și solului dela noi.

i. p.

Declarațiune.

Deoarece dl. I. I. L., directorul „Rev. Econ.” în răspunsul ce-mi dă la observațiile mele obiective asupra unui articol al său publicat în „Rev. Econ.”, se ocupă mai mult de persoana mea decât de obiectul adus în discuție;

deoarece în observațiile mele nimenea nu va afla nimic, ce ar atinge persoana și prin urmare, ce ar motivă supărarea dlui I. I. L.;

și deoarece modul de a brusca și ofenză, pe oricine ar avea curagiul să nu împărtășească vederile sale, este nedemn — mai ales pentru directorul unei reviste de specialitate, susținută de o corporațiune serioasă, cum sunt directorii băncilor noastre — și astfel nu se pot limpezi chestiunile însemnate puse în discuție, pentru a evita orice dispută personală, care n'are loc în chestiunile ce ne interesează, fără ca să cedez ceva din punctul meu de vedere practic (nu teoretic), mă simt dispensat a răspunde dlui I. I. L. în „Revista Economică”, și-mi rezerv ca la timpul său, să-mi motivez convingerea mea în altă foaie.

Dar ca să nu se mai întample și altora ca mie, în interesul cauzei pentru care s'a înființat „Revista Economică”, rog pe Onor. Delegațiune a băncilor să ia măsurile de lipsă, pentruca și direcțiunea actuală a Revistei să observe în eventuale discuțiuni, ce se pot ivi, ținuta demnă și obiectivă din trecut.

Sibiu, 27 Noemvrie 1906.

Ioan Vătășan.

La această declarație din parte-mi adaog următoarele:

Prin însăș articolul d-nului Vătășan mi-a fost cu neputință a face deosebire absolută între obiectul chestiunii și persoana dănsului. Cu toate acestea, mă ierte, dar nu i-am dat prioritate față de meritul chestiunii.

Nu din supărare nemotivată am răspuns cum am răspuns, ci pentrucă atins fiind prin o acuză nemeritată, am avut o datorință față de mine însumi a mă apăra.

N'am bruscat și ofenzat niciodată pe nime; cu atât mai puțin pe oricine dintre ceice ar avea curagiul să nu-mi împărtășească vederile. Recunosc împreună cu dl. Vătășan că aceasta ar fi nedemn, dar — nu totdeauna. Lipsa de demnitate la care face aluzie nu mi-o pot lua asupra-mi pentrucă nu mi-se va putea dovedi un singur caz când aș fi fost nedrept față de combatanții mei. Iar cât privește cazul special al dlui Vătășan — abstrăgând dela acuza ce formează obiectul articolului său — dănsul nici n'a reflectat serios la vederile mele, ci simplu le-a declarat de incomplete, nediscutabile și neoportune. Dela astfel de declarații și până la a avea curagiul a nu

împărtăși vederile cuiva e ceva mai multșor. Pe un astfel de temei eu nici n'am putut discuta cu d-nul Vătășan, ci simplu am susținut că așa nu-i permis să vorbim noi, ceice nu ne prea deosebim mult unii de alții. Și dacă cu toate aceste dl Vătășan se crede bruscat și ofenzat, rog să ia la cunoștință că am stat departe de astfel de intențiuni.

Cât despre promisiunea dlui Vătășan de a reveni asupra convingerilor sale și încă în altă foaie numai bucură mă pot, pentrucă se va da chestiunii o publicitate mai extinsă și nu se va restrânge la cercul celor câțiva cetitori ai „Revistei Economice“.

De încheiere dl Vătășan cere intervenția Delegațiunii băncilor ca să nu se mai întâmple și altora ca dânsului. Deși dlui Vătășan nu i-s'a întâmplat nimic și îl pot asigura că nici alții nu vor umbla rău, din parte-mi aș dori din toată inima ca Delegațiunea — admitând că se ocupă cu această chestiune — să afe măsura de lipsă pentruca redacția actuală a „Revistei Economice“ să observe și ea ținuta deamă și obiectivă din trecut. Ori, aceasta numai așa va fi cu putință dacă va readuce pe dl Dr. Diaconovich înapoi. Numai dânsul ar putea face din revistă ceea ce a fost. Alții — vorba de deunăzi a dlui Iorga din „Neamul românesc“.

O rugare!

Dl Vătășan e foarte norocos; se pune la adăpostul Delegațiunii băncilor. Din parte-mi i-aș fi foarte recunoscător dacă ar găsi și pentru mine vreo Delegațiune, care să ia măsurile de lipsă să nu mi-se mai întâmple nici mie pe viitor ceea ce mi-s'a întâmplat cu dânsul.

Și până atunci — clara pecta! I. I. L.

CRONICA.

Homestead. Din declarațiile mai nouă a ministrilor ungari F. Kossuth și G. Polónyi apare că guvernul de acum se ocupă cu pregătirea unui proiect de lege prin care și la noi să se asigure minimul de existență, care să fie pus la adăpost de orice execuție sau de altă vânzare forțată. Ministrul de justiție, în cadrul unei referade făcută în comisia financiară a parlamentului, a anticipat că proiectul pentru legea „homestead“ în curând va fi prezentat dietei.

Congres agrar. La 4 Noemvrie nou s'a deschis în București congresul marilor proprietari de pământ constituiți în societate. Președintele Sava Șomanescu, în vorbirea de deschidere solicită alcătuirea cadastrului despre proprietățile fonciare. Inginerul Alimăneșteanu a ținut o conferență despre proprietarii rurali arătând că o îmbunătățire economică cere ca proprietatea mare să fie susținută, dar aceia să aibă contact direct și omenos cu micii proprietari și cu clasa muncitorilor. Vorbind despre chestia țărănească arată starea înapoiată a țărănimii lipsită de rol politic și apăsată cu biruri mari și exploataată de speculanți neomenoși.

Doctorul Creangă vorbește de lipsa de interes a arândașilor față de țărănime și mai ales de specula. ce aceștia o fac cu pământul rural și cu brațele muncitorilor.

Cristodorescu vorbește de greutatea, ce le în-

timpină agricultura cu drumul de fer, atât în ce privește tarifele cât și transportul.

Tot în acest congres s'a propus ca negoțul de cereale să fie mai bine organizat, să se facă magazii cu silozuri unde să se depună cerealele după calitate; să se iee măsuri în contra samsarilor de produse, care cutreeră satele.

Asociația regnicolară a institutelor de bani ungare și-a ținut a doua adunare generală a sa în 25 I. tr. Au participat, cum cetim în foile străine, peste 100 de institute. Președintele asociației d-nul **L. de Mándy** în cuvântul său de deschidere a făcut o reprivire asupra stărilor financiare din țară, înzistând cu deosebire asupra scumpirii banilor. Secretarul **Dr. Hantos** și-a prezentat raportul anual, iar doi reprezentanți ai duor bănci provinciale au ținut conferențe. Membrii prezenți au aderat apoi la elaboratele biroului cu privire la legea de conversiuni și la reforma protestului cambial. Tot în această adunare s'au făcut realegeri în direcțiunea și comitetele Asociației.

Conziliul general al băncii Austro-Ungare s'a întrunit la ședința plenară la finea lunii trecute. Secretarul general și-a prezentat raportul său asupra situației financiare a țării. De schimbare a etalonului n'a putut fi nici vorbă. În anul acesta urcare nu va urmă. Ultima situație a băncii arată deja o rezervă de bancnote liberă de dare de aproape 30 milioane coroane.

SUMAR.

Ideea unei statistice românești. — Ehourî la „Chestiunea economică română“. — Din exemplul altora. — Însemnătatea liniei maritime române Constanța—Alexandria. Anuarul Băncilor Populare din România pe anul 1905. — Învățământul agricol în România. — Nobilitarea cerealelor. — Declarațiune. — *Cronică:* Homestead, Congres agrar, Asociația regnicolară a institutelor de bani ungare, Conziliul general al băncii Austro-Ungare.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 28 Noemvrie 1906.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	14-00—14-95
„ „ Tisa	„ „ „ „ . .	14-40—15-55
„ „ Pesta	„ „ „ „ . .	14-25—15-25
„ „ Alba-reg,	„ „ „ „ . .	14-25—15-05
„ „ Bacica,	„ „ „ „ . .	13-95—15-00
Secară	„ „ „ „ . .	12-60—12-80
Orz	„ „ „ „ . .	12-50—13-00
Ovės	„ „ „ „ . .	14-60—15-20
Porumb	„ „ „ „ . .	9-20—13-70
Rapiță,	„ „ „ „ . .	30-50—31-50
Silănină de porc B.-Pesta	„ „ „ „ . .	143 00
Untură (elisă)	„ „ „ „ . .	111—112—

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 28 Noembrie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 k
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	99-45	99-50
4-2	" " arg. Febr. Aug.	100-55	100-60
5	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	159-35	160-50
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% "	223—	219—
—	" " 1864 à fl. 100— "	274—	278—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	117-75	117-75
4	" " Cor.	99-35	99-50
3 1/2	" " de invest.	90-05	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur, scut. de dare	114-45	114-60
4	" " Cor. " " "	95-90	96-30
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	84-95	85-10
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	207-25	206-50
4	" p. regul. Tisei sc. de dare	155-25	156—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	101-30	101—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	78-40	77—
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	97-20	97—
4	" " ungare " " "	96-50	97—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	268—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	96-20	95-75
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-30	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	95-20	95-50
2	" " " " " " " " " " " "	109—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	165—	—
—	Impr. bulgar 1889	119-90	119—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-50	—
3	" " " " " " " " " " " "	291—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	100-45	100-45
4	" " " " " " " " " " " "	—	100-70
4 1/2	Banca com. ung. Pesta	100-35	101—
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	97-50	97-50
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	105-85	105-75
4	" " " " " " " " " " " "	100-40	101—
4	" " " " " " " " " " " "	97-25	97—
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-65	97—
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	87-95	87-25
4 1/2	Banca ipotecară ungară " " " " " " " " " " " "	100-50	101—
4	" " " " " " " " " " " "	100-50	97-25
4	" " " " " " " " " " " "	—	133—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	97-25
5	" " " " " " " " " " " "	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	100—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	101—	100—
5	" " " " " " " " " " " "	103-50	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	102—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	101-60	101—
4	" " " " " " " " " " " "	97-50	97-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	24-80	24-50
	Credit, à fl. 100—	463—	466—
	Clary, à fl. 40— v. c.	143—	—
	Buda, à fl. 40—	174—	182—
	Pálffy, à fl. 40—	183-50	183—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	49-75	49-50
	" " " " " " " " " " " "	50-90	52-50
	Rudolf, à fl. 10—	60—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	204—	—
	Salzburg, à fl. 20—	77-50	—
	Impr. cu prem. al oras. Viena, 1874	512—	520—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9-75
	" " " " " " " " " " " "	—	11-50
	Valute		
	Galbini austr. sau ung	11-40	11-43
	" c. reg.	11-35	11-33
	Napoleon d'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-15	19-17
	20 Marce germ. aur	23-56	23-57
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-70	117-80
	" franc. 100 Fr.	—	95-67
	" ital. 100 Lire	95-70	95-85
	Ruble, bilete, 100	—	—
	Lei românești, 100	—	94-95

Prețul per bucată

Bursa de București.

Cursul din 27 Noembrie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
" " 1892 de 5%	" "	—
" " 274 mil. de 4%	" "	93—
" " 1898 de 4%	" "	92—
Fonciare rurale 5%	" "	102 1/4
Scris. fonc. urb. București 5%	" "	92 1/2
" " Iași	" "	100 1/8
" " " "	" "	97—

Nr. 5460—1906

Nr. 101 (3—3)

PUBLICARE.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricultură Nr. 33883/1906, comunele Săliște, Galiș și Tilisca dau în exploatare pe calea licitațiunii publice pădurile de brad din munții dela Piatra-albă în extenziune de 1057-3 jugăre catastrale estimate la 155320 metri cubici lemn de lucru, și tot acolo din pădurile de apărare în extenziune de 714-7 jug. cat. spre rărire lemnele de 36 centimet. grosime în sus (cam 25—30 fire la jugăr).

Licitațiunea e publică și verbală și se va ține în 29 Decembrie 1906 la 10 ore a. m. în casa comunală din Săliște.

Prețul de strigare e 698940, coroane, vadiu se recere 60,000 cor.

Oferte în scris se primesc și sunt a se predă înainte de începerea licitațiunii verbale conducătorului licitațiunii, au să fie provăzute cu timbru de 1 coroană, cu suma în cifre și litere a prețului oferit, cu vadiul în bani gata sau în hârtii de valoare admise ca cautiune, și cu declarația oferentului că cunoaște și se supune condițiunilor de licitare.

Sub prețul de strigare nu se vinde.

Oferte întârziate sau neinstruate conform condițiunilor, precum și oferte ulterioare nu se iau în considerare.

Firele ce sunt a se tăia din pădurile de apărare i se socotesc cumpărătorului pe loc cu 4 cor. 50 fl. de metru cubic.

Reprezentanțele comunelor interesate și-au rezervat de a alege liber între oferenți.

Se observă că cantitatea lemnului din pădurile de exploatare — estimată la 155320 met. cub. — e curat lemn de lucru de brad fără scoartă, și că la calcularea prețului atât lemnele de foc, rămășițele și alt soi de lemn ce sporadice se găsesc în păduri nu s'au luat în considerare.

Lemnele de exploatat se pot pluți pe râul Sebeș până la Szászsebes, iar dreptul de plutire s'a exoperat din partea comunelor interesate.

Condițiunile de licitare și de vindere se pot afla în orele de birou la oficiul pretorial și la curatorul silvanal r. ung. din Săliște.

Săliște, în 7 Noembrie 1906.

Primpretorul cercului.